

РЕЦЕНЗИЯ

По процедура за придобиване на образователна и научна степен „Доктор”
Професионално направление: 8.2. Изкуствознание и изобразителни
изкуства

НАЦИОНАЛНА ХУДОЖЕСТВЕНА АКАДЕМИЯ
КАТЕДРА “ИЗКУСТВОЗНАНИЕ”

Тема: „ФЕНОМЕНЪТ ГРАФИКАТУРА
В ТВОРЧЕСТВОТО НА ИВАН ГАЗДОВ“

Докторант: Петко Недялков Петков

От доц. д-р Анна Цоловска, СУ

Представеният дисертационен труд се състои от 241 страници като съдържа: увод, в който са определени целите и задачите, които докторантът си е поставил; три глави, от които първата представлява литературен обзор, втората – визуален анализ на графикатурата, третата – рецептивен анализ на графикатурата; заключение; библиография; списък на фигурите; приложение с илюстрации свързани с разгледаните в научния труд проблеми

Освен дисертационния труд са предоставени автобиография и две статии, които имат отношение към темата на дисертацията.

Общи бележки за дисертационния труд

Заглавието на дисертацията напълно отговаря на нейното съдържание като последователността на отделните глави систематично разкриват предмета на анализа, разглеждат хипотезите на автора и ги мотивират със съответните теоретични и художествени примери.

Целите и задачите формулирани в увода на дисертационния труд се отнасят към разглежданата тема. Притежават яснота и конкретност.

Поставената в дисертационния труд цел е да се направи едно подробно изследване на графикатурата като феномен в творчеството на Иван Газдов и да се представи неговото място в графичния свят от последните десетилетия. Анализът обхваща периода от 1987 г. (отбелязана

като начална за графикатурата) до днес и разглежда седем реализирани цикъла с графикатури.

Тази цел безусловно е реализирана в процеса на разрешаване на следните задачи, които докторантът си е поставил и чрез които е структурирал своето изследване:

- Успешно изпълнена задача с много голямо приносно значение е реализираното „дълбочинно интервю” с Иван Газдов, чиято насоченост е към личното мнение, преживяване и осмисляне на работата в областта на графикатурата от самия художник.

- Също така е направен много изчерпателен литературен обзор върху публикациите у нас, съдържащи коментари за стила на твореца.

- След прецизно направено изследване, докторантът е определил естетическите параметри на графикатурата наблягайки на нейната умозрителност и е формулирал разликите, които я разграничават от изкуството на графиката в края на 20-и и началото на 21-ви век.

- Разгледана е и е анализирана графикатурата в контекста на цялото творчество на Иван Газдов и връзките му с културните предразсъдъци оформящи представата ни за историята на изкуството и съвременната визуална среда.

- Анализирани са творческите открития на Газдов като „визуален мислител”. Критически са представени параметрите на използваните от него изразни средства и значението им спрямо промяната на възприятието у съвременния зрител от гледна точка на психологията на изкуството.

- Графикатурата е подложена на рецептивен анализ, който разглежда рефлексията на символния код върху зрителя на някои основни фигури при изграждането на хумористичен и ироничен образ.

Авторът на дисертацията очертава две тенденции, в които анализира:

- Разглежда графикатурата **отвън**, включвайки формален анализ на средствата за художествен изказ в смисъл на композиция, пространство линия, деформация, и др. Набляга на взаимозависимост, взаимоотносяне и

взаимопозициониране между черно и бяло и споделя собствените си заключения относно графичността. Изследва възможностите за въздействие на графичния образ върху зрителя в зависимост от вложените хумор и ирония.

- Другата посока на анализ на графикатурата е базирана на погледа **отвътре**, отразяващ мирогледа на Иван Газдов за стила, изразните средства и философията при създаване на собственото му творчество, така както докторантът го е разбрал изхождайки от тези много задълбочени разговори, така наречени Интервюта с художника и собствения му опит. Отчетено е явлението „емоционален заряд” - вложен в или еманиращ от графичните картини.

Споделена е преценката за графикатурата като **метаезик**, чрез който авторът рисува своите мисли. Посочва се, че образността на графикатурния визуален код се основава на знака и графичната фигура в случая носи възможности за повече смисли и различно разбиране, предполага и дори налага визуален размисъл.

Теоретичен модел и методологията на изследването

При разработването на дисертацията е използван теоретичен модел на изследването, който може да се разглежда като класически, но заедно с това този модел е творчески адаптиран към целите и задачите на изследването заявени в увода.

Следват три глави:

В първа глава е направен подробен литературен обзор на изданията в България отнасящи се до графикатурата. В повечето случаи това са албуми с творби на Иван Газдов, в които има статии посветени на графикатурата. От анализа направен от дисертанта се разбира, че текстовете са създадени към конкретни изложбени събития, а не са цялостни изследвания на творчеството на художника. Това събужда желание у автора, да задълбочи проучванията в тази посока.

Във втората глава е направен визуален анализ на графикатурата. Графичният образ е представен като текст от символи, чиято

